

WAGNERIANA CATALANA N° 9 ANY 1998

TEMA 2. ANÀLISIS DE LA SEVA OBRA EN GENERAL: MUSICOLÒGIC,
DRAMÀTIC, POLÍTIC.....

TÍTOL: **WAGNER POLIFACÈTIC.**

AUTOR: *Miquel Payà*

Estudiar i aprofundir l'obra de Wagner no serà mai un treball exhaurit, tot i la munió de biografies que, amb millor o pitjor encert, s'han publicat en el misteri del seu gran talent.

Però potser no s'ha parlat mai prou del valor polifacètic de les seves inspiracions dins del camp exclusiu de l'òpera. En aquest aspecte i sense caure en comparacions odioses, podriem afirmar que, dins el ventall d'autors operístics més famosos (Rossini, Donizetti, Verdi, Puccini, Massenet, Strauss, etc) no n'hi ha cap que s'atrevis a demostrar que podia resoldre plenament el problema d'endinzar-se en altres temes fora de llurs creacions líriques-dramàtiques habituals.

I és que, generalment, no dóna grans resultats per assolir un èxit total. L'especialització, en qualche art, dóna més bons resultats per arribar a una perfecció. En l'art musical passa el mateix que en el pictòric. Un bon paisatgista que senti a fons l'inspiració de la Natura, poques vegades triomfa assajant el bodegó, el retrat o la natura morta.

Farem excepció, considerant el tema líric-humorístic. És evident que Donizetti amb el "Don Pasquale", Rossini amb "El Barber de Sevilla", Puccini amb "Gianni Schicci", Strauss amb "El cavaller de la Rosa", Verdi amb "Falstaff", etc. són admirables. Richard Wagner, però, amb "Els Mestres Cantaires" i Strauss amb "El Cavaller de la Rosa", van demostrar que, en aquest gènere, no sols volgueren divertir i fer passar l'estona. Ambdós edificaren un poema emotiu de profunds sentiments emotius, pel damunt de la jocositat de llurs arguments.

Un altre caire bàsic que volgueren aprofundir molts altres grans compositors en diferents èpoques, fou el religiós. En els segles XVII i XVIII, la producció de misses, motets, rèquiems, fou una necessitat vital; puig que l'Església ho protegia i ho pagava (encara que no gaire bé) . No es pot amagar que alguns foren genials. Altres bastant rutinaris sota l'imperi dels cànons establerts.

Més, quina obra religiosa fa caure de genolls (inclús el menys creient) i transporta totalment l'ànima a regions celestials? Parsifal! Em sap greu caure en comparacions que no voldria fossin

sectàries. Ni Bach amb les seves dues Passions, ni Mozart amb el seu Requiem, ni Beethoven amb la Missa Solemnis, ni Brahms amb el Requiem Alemany, ni Cesar Franck davant l'orgue, o menys escar Verdi amb el seu Requiem operístic, etc.

Amb tots els respectes per aquelles grans composicions, qui hagi capít plenament la darrera escena del primer acte i tot el segon de Parsifal, comprendrà que Wagner ja ho va dir tot. Tot i que Wagner no va exterioritzar mai una fe exaltada...

I és que Wagner, peti qui peti, fou el geni més gran entre els genis. Tot el que ell escrivia portava el seu missatge. Amb Lohengrin, l'esquisesa d'un romanticisme medieval. Amb Tristany i Isolda un poema d'amor i de mort. Amb Els Mestres Cantaires un poema de bondat humana. Amb la Tetralogia, un monument a la mitologia escandinava, on la base del missatge és la lluita pel poder i per l'or; una visió encertada d'un fet que ell va voler pronosticar i subratllar amb clarividència. El desfici nefast del món d'ahir i del d'avui. Una altra mostra del pensament filosòfic del gran mestre.

Ell forjava els seus propis poemes per a les seves creacions. No es valia, com els demés, de llibretistes a sou. I els versificava. La seva feina creativa era total.

Ell va lluitar contra la incomprensió, l'adversitat i la persecució dels que no volien o no podien sortir de la seva closca. Els compositors de la seva època sols miraven i procuraven campar-se-les repenjan-se còmodament en allò que estava establert. El seu contemporani Verdi, tot i que va adquirir una fama fàcil però indiscutible, no feu res més que continuar els sistemes donizetians, dubtosament superats; puig que la major part dels seus duos, àries, concertants i corals semblaven compostos amb regla, escaire i cartabó. Per sort i degut a l'acoplament de les seves melodies al gust del compositor, va pujar al podi del colossisme. Quan ja era vell, potser va adonar-se que la lliçó wagneriana era una veu que sonava a fresc i va assajar la temàtica i el "lied-motiv". Però era massa gran per anar a col·legi. Aida, Otello i Falstaff foren una lleugera esmena. No en sabia prou i seguia lligat al passat. Ho va demostrar amb el seu Requiem de construcció i tècnica operística.

Wagner va deixar una escola., cosa que Verdi no va fer. Una escola possiblement quelcom efímera a Catalunya; però bastant fruitosa en els països del centre d'Europa.

Lamentablement avui està esgotada i arreconada en un món drogat pel materialisme i la banalitat. Després de Wagner, Strauss i Mahler, s'han acabat els genis!